

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА МІСЦЕМ
ПРОЖИВАННЯ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Соціальна педагогіка»
Спеціальність 231 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «27» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Соціально-педагогічна діяльність за місцем проживання
Викладач (-і)	Лемко Галина Іванівна
Контактний телефон викладача	0982278480
E-mail викладача	halyna.lemko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Онлайн та офлайн лекції, семінарські, практичні, самостійна робота, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.
Обсяг дисципліни	90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю кожний другий понеділок з 13.30 до 15.00 год. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380982278480) в робочі дні з 9.30 до 17.30 год.
2. Анотація до освітнього компонента	
Дисципліна «Соціально-педагогічна діяльність за місцем проживання» вивчається студентами спеціальності 231 «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» на четвертому курсі (VII – семестр). Опанування даного курсу дозволить ознайомитись студентам з основними теоретичними положеннями курсу, особливостями роботи за місцем проживання, в громаді, надасть можливість аналізувати і впроваджувати здобути знання у практичну діяльність.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета: усвідомлення та прийняття стратегії соціально-педагогічної діяльності за місцем проживання, спрямованої на саморозвиток особистості.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення можливостей використання соціальних технологій в соціально-педагогічній діяльності за місцем проживання в практиці соціального педагога. 2. Опанування організаційно-методичних основ розробки та впровадження технологій за місцем проживання. 3. Реалізація творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізацію зусиль особистості на вирішення соціально-педагогічних проблем. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання у галузі соціальної роботи, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства</p>	

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання :

Здатність демонструвати уміння оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки.

Знання теоретико-методичних засад фахових дисциплін та основні вимоги до науково-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО; організувати самостійну та науково-дослідницьку роботу при вивченні педагогічних дисциплін та фахових методик; знання сучасних освітніх технологій та інноваційних методик навчання, виховання та розвитку дитини молодшого шкільного віку.

Здатність впроваджувати інноваційні технології, передбачати їх ефективність та оцінювати результативність.

Здатність до організації діяльності, готовність до використання науково обґрунтованих педагогічних технологій, різних способів і засобів оцінки якості освіти; готовність до комплексного моделювання різноманітних форм проміжного та підсумкового контролю.

Здатність оцінювати фактори, які визначають стан і напрями розвитку системи освіти, обґрунтовувати моделі організації і управління в закладах освіти; здатність організовувати освітній процес та здійснювати його моніторинг, оцінювати результативність.

Здатність демонструвати належний рівень професійної підготовки і загальної культури, а також гуманістичної спрямованості, особистісної відповідальності, здібності до співробітництва, творчого підходу до професійних справ.

Здатність володіти культурою мислення, у письмовій чи усній формі правильно оформити свої думки, налагоджувати міжособистісну взаємодію з різними суб'єктами педагогічного спілкування.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин – 90 год		
лекції	18		
семінарські заняття	26		
самостійна робота	46		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
7	231 Соціальна робота	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Специфіка вуличної соціальної роботи	2	2	4
Тема 2. Особливості соціально-педагогічної діяльності за місцем проживання	2	2	4
Тема 3. Діяльність соціального педагога в мікрорайоні	2	2	4
Тема 4. Ресурсне забезпечення соціально-педагогічної роботи за місцем проживання	2	2	4

Тема 5. Особливості соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю у сільській громаді	2	2	4
Тема 6. Неурядові організації як суб'єкти соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю на місцевому рівні	2	2	4
Тема 7. Функції та принципи діяльності клубних об'єднань за місцем проживання	2	2	4
Тема 8. Соціалізація підлітків у клубних об'єднаннях за місцем проживання	2	2	4
Тема 9. Соціально-педагогічний супровід дітей вимушених переселенців за місцем проживання	2	2	4
Тема 10. Особливості роботи соціального педагога в територіальній громаді.		4	2
Тема 11. Молодіжна інфраструктура в реалізації соціально-педагогічної діяльності за місцем проживання.		2	4
Тема 12. Здійснення соціально-правового захисту дітей та молоді в контексті соціально-педагогічної роботи за місцем проживання.		2	4

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 25 балів; Контрольна робота – 15 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10; Екзамен – 50 балів</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Студенти повинні виконати контрольну роботу для перевірки здатності(ей) продемонструвати розуміння питань використання навчальної літератури та інших джерел інформації, продемонструвати практичні навички, здатність застосовувати та інтегрувати отримані знання (поєднаємо теорію та практику з тим, як це знадобиться у професії), що складається з тестових питань, практичного та творчого завдань. На кожен семінар студенти повинні прочитати необхідну навчальну та наукову літературу,</p>

	законспектувати необхідні цитати, які дають відповіді до семінарських питань, вивчити відповідний матеріал із підручників, виконати практичні завдання (зазначено біля кожного семінарського заняття).
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 25.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора No 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора No 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Безпалько О. Соціальна робота в громаді. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 176 с.
2. Безпалько О. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в територіальній громаді: теоретико-методичні основи: Монографія. К. : Наук. світ, 2006. 363 с.
3. Бичук І., Сокол М. Соціальна робота в громаді: методичні рекомендації з дисципліни. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 36 с.
4. Біль М., Гринчишин І. Людський потенціал територіальної громади в контексті забезпеченні її спроможності. *Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (06 червня 2019 р.)*. Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. С. 124.
5. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь : Універсам, 2012. 536 с.
6. Кияниця З., Петрочко Ж. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2 ч. Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології. Київ: Обнова Компані. 2017. 256 с.
7. Кучер Г. Інновації соціальної роботи в громаді із сім'ями, що опинилися у складних життєвих обставинах. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2018. Вип. 82, том 2. С. 207-212.
8. Лях Т., Спіріна Т., Клішевич Н. Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. *Social Work and Education*. 2022. № 9 (2). С. 245-255. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.2.5>
9. Палатна Д. Розвиток соціальної сфери у сучасних територіальних громадах. *Social Work and Education*. 2022. №9(1). С. 75-88. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.6>
10. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг : навч. посіб. / [Г. А. Борщ та ін.] Київ, 2017. 107 с.
11. Семигіна Т., Лиховид Д. «Громада» чи «спільнота»? (інтерпретації феномена громади сучасними науковцями). *Нова парадигма*. 2014. Вип. 123. С. 186-195. URL: <http://bit.ly/1НАНю0М>
12. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
13. Слозанська Г. Діяльність фахівця із соціальної роботи з надання соціальних послуг населенню у територіальній громаді. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2016. № 12. С. 113-119.
14. Слозанська Г. Категорії клієнтів фахівця із соціальної роботи в об'єднаній територіальній громаді. *Молодь і ринок: щомісячний науково педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2017. №2 (145). С. 68- 74.
15. Слозанська Г., Поліщук В. Соціальна робота в громаді за кордоном: історія та сучасні тенденції розвитку. *Social work and education*. 2019. Вип. 6. №4. С. 390-407.

- 16.Слозанська Г. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. Тернопіль : ТИПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с.
17. Соціальна робота у громадах: методичні рекомендації / уклад. Т. Петренко. Київ : НАУ, 2013. 52 с.
- 18.Технології активізації громади: Метод, посіб. / Автори-упоряд.: О. В. Безпалько, Т. П. Авельцева. Н. І. Мацевко; За заг. ред. О. В. Безпалько. К.: Наук. Світ, 2006. 69 с.
- 19.Форми організації дозвілля дітей та молоді: Метод матеріали до тренінгу / Упоряд.: В. В. Молочний, С. О. Меньков, О. В. Безпалько; За заг. ред. І. Д. Звервої. К.: Наук, світ, 2004. 58 с.
20. Яременко О., Толстоухова С., Левін Р. Типова технологія соціальної роботи з клієнтами. *Український соціум*. 2004. 64 с.

Викладач Лемко Галина Іванівна,
доцент кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи